Maatalousjaosto
HE 88/2020 vp

EDUSKUNNAN MAATALOUSJAOSTOLLE

Hallitus antoi 5.6.2020 esityksen eduskunnalle 4H-järjestöille myönnettävästä 300 000 euron lisämäärärahasta kohdennettavaksi luonnonmarjojen keruu- ja välitystoiminnan tukemiseen sekä nuorten kausityöllistämisen edistämiseen puutarhatiloille. Lisämäärärahalla pyritään osaltaan turvaamaan luonnonmarjoja jalostavien yritysten raaka-aineiden saantia, puutarhatilojen kausityövoiman saatavuutta sekä nuorten työllisyyttä.

Nuoret voivat antaa oman tärkeän panoksensa työhön, jossa tarvitaan erityisesti tänä vuonna kiireellisesti lisätyövoimaa. Samalla he saavat tärkeää työkokemusta ja ymmärrystä sellaisista luonnonvara-alan tehtävistä, joilla on keskeinen merkitys mm. Suomen huoltovarmuuden turvaamisessa pitkällä aikavälillä.

Rahoitusta esitetään kohdennettavaksi seuraaviin toimenpidekokonaisuuksiin; luonnonmarjojen keruu- ja välitystoiminnan organisointiin, nuorten työllistäminen kausityövoimaa tarvitseville puutarhatiloille sekä marjojen keruutoimintaan suunnattu viestintäkampanja nuorille. Tavoitteena on, että vuosien 2020–2021 aikana tarjoamme työtä vähintään 600 nuorelle luonnonmarjojen keruu- ja välitystoiminnassa sekä puutarhatiloilla.

Luonnonmarjojen keruu- ja välitystoiminnan organisointi

4H-järjestöt ovat tehneet yhteistyötä luonnonmarjoja jalostavien yritysten kanssa perustamalla marja-asemia, mutta niiden käyttö on ollut vähäistä, koska alalla on ollut kilpailua mm. ulkomaisen työvoiman hyvän saatavuuden vuoksi.

Järjestöt ovat nykyisessä, työvoiman saatavuuden kannalta hankalassa tilanteessa, ilmoittaneet valmiutensa perustaa kattavan alueellisen marja-asemaverkoston tavoitteenaan aktivoida suomalaisia nuoria keräämään luonnonmarjoja.

Marja-asemaverkoston valtakunnallisen rungon muodostaisivat vuosina 2020–2021 40 eri puolilla Suomea toimivaa 4H-yhdistystä. Molemmille vuosille varataan lisäksi rahoitus kymmenen marja-aseman perustamiseen siinä vaiheessa, kun on tiedossa, minne päin Suomea mustikan sekä puolukan pääsato tulee. Marja-asemia perustetaan määrärahalla kahtena vuotena yhteensä sata. Tavoitteena on tuottaa Suomen marjateollisuudelle raaka-aineeksi mustikkaa ja puolukkaa vähintään 250 000 kg / vuosi.

Jokaiselle marja-asemalle palkataan töihin yksi vähintään 18 vuotta täyttänyt nuori, jolle maksetaan neuvonta-alan tes:n mukainen palkka 80 työtunnilta (nuoren palkka sivukuluineen on 832,20 euroa). Lisämäärärahalla nuoria työllistyy marja-asemille, kahdessa vuodessa, yhteensä sata. Tämän lisäksi 4H-yhdistykset palkkaavat tarvittavan määrän muitakin nuoria lisätyövoimaksi. Esimerkiksi nuorille 4H-yrittäjille tarjotaan mahdollisuus perustaa marja-asemien yhteyteen PopUp-kahvila tai kioski marjanostopäiviksi.

Kerääjien ansiotulo muodostuu marjojen kilohinnasta. Erityisesti nuorille käytetään lisäkannustimina kesätyöseteleitä, kilpailuja, paikallisia tempauksia ja organisoituja keruutapahtumia esimerkiksi urheiluseurojen, koululuokkien ja muiden ryhmien kans-

sa. Keruurinkien perustaminen on erityisen tärkeää, koska luonnonmarjojen keruu ansiotulona ei ole välttämättä kovin tuttua suomalaisille nuorille ja heidän perheilleen. Kerääjien rekrytoimiseksi ostetaan kullakin paikkakunnalla yksi lehti-ilmoitus paikallislehdestä. Lisäksi hyödynnetään sosiaalista mediaa sekä tehdään yhteistyötä muiden alan toimijoiden mm. Arktiset Aromit ry:n ja MTK:n kanssa.

Suomen 4H-liitolle palkataan yksi alan harjoittelija kolmeksi kuukaudeksi molempina kesinä (palkka ja sivukulut 2.500 euroa/kk.) Harjoittelijan työtehtävät ovat: yhteydenpito 4H-yhdistyksiin (erityisesti ensimmäistä kertaa luonnonmarjoja ostavat yhdistykset), ostokilojen varmistaminen ostopäivinä, sosiaalisessa mediassa tapahtuva viestintä sekä paikallisten keruukampanjoiden suunnittelu ja toteutus.

Paikalliselle 4H-yhdistykselle maksetaan työaikakorvausta marja-asemalle palkattavien nuorten rekrytoinnista, koulutuksesta ja työnohjauksesta sekä keruurinkien perustamisesta 832,20 euroa/4H-yhdistys.

Lisämäärärahasta varataan ostopalveluihin 27 000 euroa (10,8%), jolla hankitaan digitaalisia marjavaakoja 20 marja-asemalle sekä opastebanderolleja ja beach flag -lipputelineitä kaikille 50 marja-asemalle.

Nuorten työllistäminen kausityövoimaa tarvitseville puutarhatiloille

Nuorten työllistymistä kausityövoimaa tarvitseville tiloille sekä metsämarjojen keruuseen edistetään 4H:n digitaalisen Helppi-työnvälityssovelluksen sekä taloudellisin kannustimin kesätyöseteleiden kautta. Lisämääräraha mahdollistaa Helppi-sovelluksen jatkokehitystyön, jolla sovellukseen voidaan koodata marjanpoimintaan ja puutarhatalouden töihin liittyvät urakkahinnoittelun vaatimat ominaisuudet, jotka otetaan käyttöön jo tämän kesän sesonkia varten.

Työnantajat voivat tilata Helppi-sovelluksen avulla työntekijöitä todellisen tarpeen mukaisesti nopeasti ja helposti, mikä soveltuu erityisen hyvin kausityöntekijöitä tarvitseville työnantajille. Palvelun kautta viljelijöillä on mahdollisuus saada nopeastikin lisätyövoimaa. Heidän ei tarvitse huolehtia työnantajana toimimisesta eikä palkanmaksusta, vain sovelluksen kautta tapahtuvasta laskun maksamisesta. Nuorista sovellukseen pääsevät rekisteröitymään 4H-järjestön järjestämän ”työt alkavat” –koulutuksen käyneet nuoret.

Helppi-sovellus otetaan 4H-järjestössä käyttöön kesäkuun 2020 aikana.

Kesätyöseteli on taloudellinen kannustin viljelijälle, nuorelle ja 4H-yhdistykselle

Osa määrärahasta, 10 000 euroa, kanavoidaan kesätyöseteleiden kautta tukena viljelijöille, nuorille sekä 4H-yhdistysten työnantajakuluihin. Tällä rahalla edistetään konkreettisella tavalla sadonkorjuuta erityisesti mansikanpoiminnassa sekä metsämarjojen keruussa seuraavien prosessien kautta:

- *Mansikanpoiminta*: Marjanviljelijät voivat tilata työntekijöitä digitaalisella työnvälityksellä todellisen poimintatarpeen mukaan nopeasti ja helposti. Palvelussa ovat rekisteröityneenä Työt alkavat -koulutuksen käyneet 4H-yhdistykseen rekrytoidut nuoret, jotka ovat halukkaita tekemään marjanpoimintaa. Tehdystä työstä 4H-yhdistys työnantajana maksaa nuorelle viljelijän määrittelemän urakkapalkan ja viljelijä maksaa urakkapalkan

osuuden kertakorvauksena 4H-yhdistykselle. Kesätyösetelillä kompensoidaan viljelijän kuluja (20 euroa/ päivä /nuori) ja 4H-yhdistyksen työnantajakuluja (10 euroa/ päivä / nuori).

- *Luonnonmarjojen keruu:* Nuoret rekrytoidaan luonnonmarjojen kerääjiksi. Heille määritellään päivittäinen urakkatavoite ja sen täytyttyä kesätyösetelillä maksetaan heille toteutuneesta urakkatavoitteesta 20 euroa/ päivä lisäkorvausta. 4H-yhdistykselle työnantajakuluja maksetaan 10 euroa/ päivä.

Marjojen keruutoimintaan suunnattu viestintäkampanja nuorille

Lisämäärärahalla toteutettavalla viestintäkampanjalla edistetään viestinnän ja markkinoinnin keinoin nuorten hakeutumista luonnonmarjojen keruutoimintaan sekä puutarhatilojen kausityövoimaksi.

4H-marjanvälitystoimintaan luodaan yhtenäinen erityisesti nuorisoa innostava visuaalinen ilme, jota hyödynnetään kaikessa kampanjaan liittyvässä viestinnässä valtakunnallisesti ja paikallisesti. Rahoitus mahdollistaa toiminnan monikanavaisen digitaalisen markkinoinnin nuorille sekä yhtenäisen brändin mukaisen ilmeen kaikissa ostopisteissä.

Tuotamme ja toimitamme kaikkiin mukana oleviin yhdistyksiin kampanjailmeen mukaisen viirin/beach flagin ostopisteiden ulkopuolelle. Sisätiloihin tuotetaan ilmeen mukaiset banderollit. Pisteissä työskentelevien työasuina ovat visuaalisen ilmeen mukaiset T-paidat.

Edellä olevan perusteella Suomen 4H-liitto pitää vuoden 2020 neljänteen lisätalousarvioon momentille 30.10.55 esitettyä 300 000 euron lisäystä erittäin tarpeellisena.

Helsingissä 10. päivänä kesäkuuta 2020

Suomen 4H-liitto ry

Tomi Alakoski
Toimitusjohtaja